

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІІ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневник у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІІ

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 2.50 дол.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukraïnios no Brazil

Publicação em Prudentópolis

Prudentópolis

Ми Українці! до своєю
 В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Українська Буковина до Українців в Бразилії!

Дорогі Братя та Сестри!

Із синіх карпатських гір, знад берігів бистрого Черемоша, тихого Дністра, лугами уквітчаного Прута та Серету, несеться зойк Українського Народу, який стогне під жорстокою румунською окупацією. Румунський наїзник катує безпощадно українське населення з метою його фізичного та морального знищення.

Вже зараз по насильнім заняттю української Буковини Румунами та по неправнім усуненню звітам української влади, що буцімто діялося із тактичних воєнних причин і мало носити характер тимчасової воєнної окупації — почалася жорстока воєнна нагінка на все, що українське. На самім початку румунського наїзду заарештовано понад 200 визначних Українців і держано їх через кілька місяців без переслухання по холодних тюрмах. Рівнож заведено кару буків. Немилосерно катовано по селах буками невинне населення, що многих загнано завчасно в сиру могилу.

За примір румунських тортур послужить хочби цей один з багатьох випадків:

В селі Луці напали два жандарми на дім господаря Онуфрія Пилипюка, звязали йому руки і пігнали звязаного між двома кінми до села Звінячки. По дорозі копали

арт. сен-жерменського договору — втіленню української Буковини до Румунії.

Після повищого артикулу малаби бути тільки румунська часть Буковини приділеною до Румунії і то в таких границях, які установають пізніше Найвища Рада. Помимо цього, може українська часть Буковини остатися на все при Румунії, коли за нею ніхто не обізветься.

Духи погибших за українську ідею героїв-борців, взивають кожного, в кого ще серце українське бється та кров горяча грає, ратувати цей край від його грозячої на все втрати. Відвічальність перед грядущими поколіннями стає нам законом боронити до останнього сню так загрожену країну.

В тій ціли уконстувалася наново в минулім році Буковинська Делегація Української Національної Ради з правних народних представників та розпочала могутню акцію в ціли звільнення української части Буковини з під румунської окупації та злучення її з великим українським народом.

Доцільна акція вимагає значних фондів, яких не може дати ані знищений воєнними подіями та виснажений кількарізковими окупаціями Рідний край, ані еміграція, що сама ледви животіє. Дотеперішня праця сеї Делегації увінчалася вже замітним успіхом в краю, де народ піднесений цим на дусі, став

3. секретар: Др. Дмитро Коротницький, адвокат у Відні,
4. касієр: Др. Омелян Гарновецький, надр. фірансовий.

ЧЛЕНИ:

5. Никола Спинул, бувший посол парламентарний і соймовий і консуль Західно-Української Народної Республіки.
6. о. Іларій Бриндзан, парох з Буковини.
7. Евзебій Радик, член Укр. Нац. Ради.
8. Семен Гуцуляк, старший академик.
9. Ілія Іванович, старший академик.

Всякі жертви на фонд визволення Буковини просимо слати до редакції часопису „ПРАЦЯ“ в Прудентополіс, Парана, або впрост Буковинській Делегації Української Національної Ради на адресу: Bukowinaer Delegation des Ukrainischen Nationalrates zu Händen des Obmannes Elias Semaka, Wien VIII. Josefstädterstrasse 52 Tür 15.

Даємо Вам запоруку, що гроші нам прислані будуть ужиті виключно на визвольну роботу і обов'язуємося помістити в часопису „Праця“ в Прудентополіс докладний удокументований звіт, проведений нашою контрольною комісією.

Відень, 17. мая 1922.

За Буковинську Делегацію Української Нац. Ради:

І. СЕМАКА
голова

Др. Коротницький.
секретар

вже третій рік кривавиться, бореться по геройськи з ватагами Троцького і покутує за мішаний слюб «вольнодумної», «католицької» Польщі з еше «вольнодумнішим» Лейбом Троцьким в Ризі — це також навіть Пілсудського кобила знає. Не дурно-ж ся кобила враз з кобилою Петлюри ходила на Україну. І знає ся кобила також і це, що український народ так само бореться проти Троцького, як і проти Пілсудського «вольноспі», бо вона колись з Пілсудським з України втікала. І ми це знаємо і в «Праці» про це пишемо. Не знають цього тільки кобилячі голови «вельбних» редакторів «Люду».

Що-ж! не кожда кобиляча голова може дорівняти голові кобили Пілсудського — на це нема ради... Але те не дає ще права свідомо брехати, як отсе брешуть кобилячі голови з «Люду» про нашу нібито прихильність і «увельбьяне вольноспі Троцького». І не вільно кобилячим головам грішити такою ігноранцією, як вони грішать, подаючи простір Сх. Галичини, замість на поверх 55.000 на 30.000 кв. клм., а скількиєть українського населення обнижувати з 4 і пів міліона на 3 міліони. Бодай не вільно робити цього тоді, коли вчиться когось правдомовности. Не вільно також брехати, що з «неволі большевицькей

Борцєви за правду

переслухання по холодних тюрмах Рівнож заведено кару буків. Немилосерно катовано по селах буками невинне населення, що многих загнано завчасно в сиру могилу.

За примір румунських тортур послужить хочби цей один з багатьох випадків:

В селі Луці напали два жандарми на дім господаря Онуфрія Пилипюка, звязали йому руки і пігнали звязаного між двома кінми до села Звінячки. По дорозі копали ногами і били нагаями по голові. В Звінячці знущалися над ним дальше, вкінці порозрізували йому п'яти і натирали сіллю, щоби признався про якусь рушницю та якийсь напад.

Припадково вдалося Пилипюкови втечи до Заставної до суду, де на його бажання покликано свідків і сконстантовано, що він був зовсім невинний. І так з перших днів окупації лютує й до сьогодні клятуша рука Румуна, руйнуючи до решти наші національно-культурні здобутки.

Першою жертвою цієї румунської скаженности упало наше шкільництво. Зачинено поверх 80 народніх шкіл. Зліквідовано 4 середні школи та знесено на черновецькім університеті 3 катедри з українською викладавською мовою. Інші школи румунізуються систематично дальше. Українську церкву замінену на румунську. Товариства та народні крамниці по більшій частині розв'язано. По всіх урядах заведено насильну румунську мову. Вже три роки відбувається неправний побір Українців до румунського війська. На наш народ наложено тяжкі податки. По селах розкотився жандармський терор. Тортурують по середньовічному аж до непристойности кожного того, хто не покоровся б жандармським самовільним вибрикам.

Це все та безліч інших злочинних насильств перемінило колись гарну, веселу українську Буковину в країну сліз та гірких печалів.

Румун-окупант веде це злочинне діло з метою, знищити національну свідомість та духову вищість українського народу й замінити його в своїх темних рабів-підніжків, які не могли би опиратись при неправнім, противнім змістови 59

Буковини з під румунської окупації та злучення її з великим українським народом.

Доцільна акція вимагає значних фондів, яких не може дати ані знищений війсьними подіями та виснажений кількарразовими окупаціями Рідний край, ані еміграція, що сама ледви животіє. Дотеперішня праця сеї Делегації увінчалася вже замітним успіхом в краю, де народ піднесений цим на дусі, ставиться до румунського гнету зі смілою відпорністю. Вислід і розмах цієї акції залежить в значній мірі від нас.

Чи можемо ми, заложивши руки, без протесту дивитися, як лютий ворог нищить усе, що нам найсвятіше, найдорожче? Чи маємо живцем, в могилу лягати? Ні, і ще раз ні! Від нас і від Вас буде залежати, коли повернеться румунський наїздник поза свої етнографічні межі.

Тому закликаємо Вас горячо, Дорогі Братя і Сестри зза моря, в ім'я тяжко страждаючого народу Буковини, допомогти нам матеріально у сім святім ділі. Памятайте, що найменша Ваша лепта — це камінчик під підвалини української державности, і чим вчаснішою й численнішою вона буде, тим скорше здійсниться наш великий Ідеал і тим сильнішою буде наша держава.

Тому просимо Вас, спішіться з жертвами, щоби зійшло нам як найскорше Сонце Правди — Сонце нашого Визволення і огріло нас усіх, у нашій Хаті-Державі своїми ясними лучами.

Віримс, що не знайдеться між Вами байдужих! Ви всі радо пожертвуєте, що кождий з Вас може дати!

Ви радо сповните свій національний і громадянський обов'язок і таким чином даєте нам змогу довести акцію визволення Буковини до її повного успіху. Один за всіх — а всі за одного! Громада по нитці — то бідному сорочка!

Буковинська Делегація складається з слідуєчих осіб:

1. Голова: Ілія Семака, бувший посол парламентарний і соймовий;
2. заст. гол.: Др. Агенор Артемович, бувший державний секретар Просвіти і член УНР.

рений нашою контрольною комісією

Відень, 17. мая 1922.

За Буковинську Делегацію Української Нац. Ради:

І СЕМАКА
голова

Др. Коропатницький.
секретар

Борцєви за правду „Людєви“ відповідь.

„Люд“ знова піну з рота точить. (Гляди ч. 24. з дня 15./VI. ц. р.). Тим разом не на нашого Архипастиря, бо мабуть зрозумів своє хамство; він піниться на нас, на „Працю“, котра йому на його хамство отворила очі. І дає нам лекцію правдомовности, дорікає нам за „клямліве артикули“.

Чуєте, люди добрі?

Ті, що польських читачів годують брехнею про рай в Польщі, що з брехні зробили своє евангеліє, ті взялися до проповіді на тему правдомовности...

І якже ся наука польських „ойчулькуф“ виглядає? Цікава вона собою, як взагалі цікава і одинока в цілім світі „польська правда“, „польська вольносць“, „польська культура“, „польська толєранція“ і т. д. в пескінченість. От такою є і остання проповідь правди польських проповідників.

Ні сіло, ні пало виїхав „Люд“ з докором, немовто ми захоплюємся „вольносцьом Росії Троцького“. — Де? коли? як? — Що Поляки покумалися з Троцьким ще в Ризі, а ще й сьогодні вічно з ним ведуть переговори і запрягають собі „дозгоннон верносць і братєрєтво“ — це відоме не тільки нам, але й цілому світові. Навіть сама повітуха польського невдалого новородка, Франція, і та мусить від чаєу до чаєу стримувати Польщу від надмірних удупливих обіймів з російськими Лейбами. (Орган польської держави, львівська поліція, навіть під церков св. Юра у Львові емісарів Троцького з Варшави завела і дала їм льокаль до нарад. Це та кож відоме цілому світові).

Що наш український народ

шити такою ігноранцією, як вони грішать, подаючи простір Сх. Галичини, замість на поверх 55.000 на 30.000 кв. клм., а скількість українського населення обнижувати з 4 і пів мільона на 3 мільони. Бодай не вільно робити цього тоді, коли вчиться когось правдомовности. Не вільно також брехати, що з „неволі большевіцкей увольньони пшєз богатєрув польких хлоп рускі“ вдоволений з польської „вольносці“, бо всім відомо, що цей український селянин в Галичині ніколи в большевіцкій неволі не був і що тільки сі „польські богатєри“ своїм „воєнним запалом“ большевіків до Галичини приманили, та що не сі „богатєри“ воювали з Буденним в Галичині, а польський холоп Петлюра з своїми чорношличниками, виборюючи для „богатєруф“ жертву своєї зради, Східну Галичину.

Не вільно врешті брехати, що слідом „свєтєго ялмужніка“, себто Митрополита, як кпить перо „місіонажа“, — „як цєнь ходзон Карманьєци і інне політикєрже“, бо й самому „Людєви“ відомо, що п. Карманський вів акцію в Бразилії ще тоді, коли Ексц. Митрополитови не стелилася дорога до Бразилії, і веде її після виїзду Ексцеленції, а з Митрополитом стрічався тільки в двох місцевостях у Бразилії і то припадково.

Стріляєте проти нас з гармати тяжкого калібру і денунціюєте, немов то якісь Українці і якісь укр. газети тримаються резерви у відношенню до теперішнього Папи Пія ХІ. та хвалитеся вашим „шацунком“ до його особи — так позвольте вам пригадати верєєк польського сойму і образи, якими ваші земляки обкидали нунція і кардинала А. Ратті в р. 1920, ще поки він був піднесений до теперішньої гідности голови Церкви. І позвольте собі пригадати, що по смерті Папи Бенедикта XV. львівська „Газета Вєчорна“ (ч. 6256) писала, що Поляки не мають причини носити жалобу за покійним Папою. „Et haec meminisse iuvat...“

А що до ваших запевнєнь, що Поляки текєт листє Митрополита

таки «видобили» з архівів царського департаменту духовних справ, то ми вам віримо. Не дармо-же — як доносить римський «Ророло Романо» — п. Скірмунт був поклонником Муравйова, служив вірно цареві, був його камерючквом і шамбеляном і вчився дипломатичних хитрощів в російській охрані. Щож дивного, що його учні, урядники польської вільної «ржечипосполітей» уміють такі штуки, як вирізування карток і викрадення документів не то з царських, а навіть з папських архівів? А хто уміє витинати і викрадати, цей уміє фабрикувати і підкидати те, що йому треба. Не правда? Не дурно-ж ваш біскуп Теодорович сидів на покуті за викрадення урядових документів і завезення їх до Риму, чим накоїв стільки клопотів п. Пілсудському і Скірмунтові і викликав стільки гвалту у

вашім соймі... Наука учителя не йде в ліс, а приймається добримі учнями. — Ні, ми таки віримо...

Тільки до вашої науки про правдомовність ми все ще маємо деякі сумніви і недовіре. Це «правда» польська, а ми таки волимо нашу правду! Бо сю правду запечатала кров 100.000 наших героїв у Східній Галичині і 600.000 замучених вами мучеників в тюрмах і концентраційних таборах на протязі трілітнього панування польської «вольності» в нашому краю. Чия правда краща, котра з них переможе — це покаже будучина...

А вам радим таки трохи читати польські краєві газети, заглянути часом до підручника географії і не плести вісенітниць. Ви тому не винні, що вас вчили так мало...

Східна Галичина на Міжнародній Конференції в Генуї.

Найвища Рада Мирової Конференції, що збиралася в Кан 6. січня с. р. постановила скликати міжнародню (економічну) конференцію до Генуї. Головним завданням сеї конференції мали бути справи: економічної відбудови територій знищених війною, як також поладнання відносин між народами Європи на основі дійсного мира. Наслідком сього звернулася Українська Національна Рада Східної Галичини представленням з 21. лютого с. р. до великих держав Антанти як диспозента Східної Галичини й органу, скликаючого міжнародню [економічну] конференцію до Генуї з просьбою: допустити її делегатів до конференції в ціли предлошення інформацій і домагань населення

міжнародних відносин на Сході Європи, тоді наша Делегація внесла 24-го квітня с. р. представлення до тоїж комісії, вказуючи на те, що Східна Галичина під окупацією Польщі знаходиться досі в стані „ex lex“, наслідком чого неможливо приступити ні до економічної відбудови сього краю ні до консолідації міжнародних відносин у першій стадії Сходу Європи.

А коли дійшло до відома нашої Делегації, що чехословацький міністер Др. Бенеш мав предложити англійському прем'єрові Льюїду Джорджові плян розв'язки східно-європейської проблеми та що по сьому пляну Польща малаб одержати суверенні права над Східною Галичиною, наділивши її автоно-

Але тимчасом відповідь Совітської Росії і України не вдоволила політичної підкомісії і тому справу уладження відносин до Совітської Росії і України (довги, кредит і приватна власність чужинців) як вихідну точку нарад конференції в Генуї до окремої конференції експертів в Газі. Та наслідком того таки погодженося приймати провізоричний пакт неагресії (перемиря) на час сімох місяців і закінчити конференцію в Генуї.

А домагання польського міністра Скірмунта, щоб затвердити границі рижського договору з р. 1921. не допущено навіть до нарад комісії.

Супроти такого вислідку міжнародної конференції в Генуї зібралися 16. мая великі держави, що скликали сю конференцію та послідовно на предлошення англійського прем'єра Льюйда Джорджа ствердили, що наслідком відложення гарантійного мирового пакту, також вирішення справи Східної Галичини відкладається на короткий час, та стверджено, що в означенім речинці сімох місяців мають бути створені умови до заключення гарантійного мирового пакту. Отсе значить, що в тім речинці припадає також вирішення справи Східної Галичини, бо з кінцем сього місяця виходить тимчасове перемиря (Non aggression Pact), та до того часу мусять бути устійнені границі як конечна умова до заключення гарантійного мирового пакту. Се висказали в часі нарад англійський прем'єр Льюйд Джордж та італійський міністер закордонних справ Др. К. Шанцер.

Наша делегація вважала за вказане перед закінченням нарад конференції в Генуї внести представлення на руки президента конференції Д-ра Факти, щоби в отсім моменті, коли вже признано потребу вирішення нашої справи — компетентне міжнародне тіло в можливо найкоротшій часі приступило до остаточного вирішення держав-

народній конференції в Генуї. Зясовуючи виследи сеї великої міжнародної конференції для нашої справи треба ствердити:

1. Що на сій конференції перевірено й визнано легальність нашого представництва: Української Національної Ради Східної Галичини та її Президента Д-ра Евгена Петрушевича, як також існуючого Уряду. Тим міжнароднім актом стверджено, що тільки Українська Національна Рада Східної Галичини та установлений її президентом Уряд являються одиноким компетентним органом до заступства Східної Галичини.

2. Що справа Східної Галичини є неоспоримо міжнародною справою, та що вона тільки шляхом міжнародних постанов може бути вирішена.

3. Що вирішення справи державного становища Східної Галичини є незвичайно важне не тільки з огляду на національну справедливість по принципі національного самоозначення, але також з уваги на устійненне границь Сходу Європи й консолідації політичних та економічних відносин в Європі.

4. Що вирішення східно-галицької проблеми виступило на конференції в Генуї як міжнародній постулат і окончна умова для запоруки тривкого мира в Європі. Проти такого становища нашої справи не виступила ні одна з держав, заступлених на конференції.

5. Що наслідком сього права окончного вирішення державного становища Східної Галичини признана державами, котрі скликали генуєнську конференцію, пекучою, яка мусить бути в найблизшому часі вирішена так, що по укінченню звітів комісії експертів у Газі вона стане предметом міжнародних нарад, бо без її вирішення булоб неможливе заключення всіма народами бажаного гарантійного мирового пакту.

Як з одної сторони годі відмовити успішности й доцільности в

ржав Антанти як диспонуванню Галичини й органу, скликаючого міжнародну [економічну] конференцію до Генуї з проською допустити її делегатів до конференції в цілі пропозиції інформації і домагань населення в справі відбудови території Східної Галичини. Відтак нотою 7. квітня с. р. звернулася Українська Національна Рада до міжнародної конференції, що зібралася в Генуї дня 10 квітня с. р. та вказуючи на державно-правні обставини в яких знаходиться Східна Галичина, просила міжнародну конференцію, щоб вона розважила справу вислухання делегатів Української Національної Ради Східної Галичини.

Делегація Української Національної Ради Сх. Галичини прибула з доручення Президента Д-ра Євгена Петрушевича до Генуї під проводом Д-ра Костя Левицького і тут письмом з 12. квітня с. р. пропонує міжнародній конференції, як також з браним делегатам держав заступлених на конференції, меморіал Української Національної Ради Східної Галичини з 8. квітня с. р. в котрім поставлено узasadнене домаганне: негайного усунення польської окупації зі Східної Галичини й визнання незалежної Галицької Держави. До сього меморіалу долучено основний еляборат про економічне становище Східної Галичини і її значінне для відбудови Європи, зладжений нашими знавцями під проводом професора Д-ра Степана Рудницького.

Ввійшовши в зносини з делегаціями держав, заступлених на міжнародній конференції, виладилі наша Делегація в Генуї три доповнюючі реферати: про засоби сирівців у Східній Галичині (18. квітня с. р.), про транспортні відносини у Східній Галичині (21. квітня с. р.) і докладний реферат про відносини нафтовопроміслу (26. квітня с. р.) та передала ці реферати відповідним комісіям міжнародної конференції.

Коли перша (політична) комісія конференції в Генуї розпочала займатися налагодженням

Джорджови плян розв'язки Східно-європейської проблеми та що по сьому пляну Польща мала б одержати суверенні права над Східною Галичиною, наділивши її автономією (?), то зараз 3. мая с. р. внесено до прем'єра Лойда Джорджа рішуче застереження проти такого пляну й виказано, що українське населення Східної Галичини як значно переважаюча більшість усього краю на підставі національного права самовизначення може приймати тільки визнання незалежної держави на своїй території.

Відтак в дні 10. мая с. р. зібралися представники великих держав, що скликали міжнародну конференцію в Генуї, та узнали легітимацію Української Національної Ради Східної Галичини і її Президента Д-ра Євгена Петрушевича й установленого Уряду, як також розваживши пропозиції генеральним секретарем конференції представлення нашої Делегації, постановили підняти справу державного становища Східної Галичини до вирішення й переказали її першій комісії, зглядно підкомісії міжнародної конференції в Генуї. При тій нагоді ствердив англійський прем'єр Лойд Джордж, що поладнання сеї справи є конечне й негайне в інтересі національної справедливости й консолідації на Сході і мира в Європі.

На отсю постанову відповіла наша Делегація письмом з 12. мая с. р. до президії першої (політичної) комісії, в котрім звернено увагу комісії на ті державно-правні обставини, в яких знаходиться Східна Галичина та вказано, що український нарід Галицької Землі домагається однодушно: визволення від Польщі й визнання незалежності Східно-Галицької Держави як республіки вільних народів.

Так дійшло до сього, що наша Делегація мала бути вислухана і справа державного становища Сх. Галичини мала бути остаточно вирішена при вирішуванні гарантійного мирного пакту на міжнародній конференції в Генуї.

етентне міжнародне тіло в можливість найкоротшим часі приступило до остаточного вирішення державного становища Східної Галичини.

На потребу негайного вирішення справи Східної Галичини вказав також голова совітської делегації, Чічерін на останнім пленарнім засіданню конференції в Генуї (19-го мая с. р.).

Коли до сього візьметься під увагу акцію пропаганди нашої Делегації і приєднання міжнародних делегацій для нашої справи, як також заінтересованне преси головних держав Європи, з окрема: італійської, французької і німецької, то годиться ствердити, що з нашого боку успішно використано міжнародну конференцію в Генуї і покладено живі основи до відновлення державної незалежності Галицької Землі в близькому часі.

А український нарід сеї землі, що досі перебув тяжкі злидні й виказав перед світом геройське пожертвоування за своє державне право, мусить в отсій рішучій порі непохитно видержати одноцілий фронт...

В часі нарад міжнародної конференції в Генуї прибув там у другій половині квітня с. р. Президент Української Національної Ради Сх. Галичини, Др. Євген Петрушевич, щоб безпосередно переконатися про становище конференції до нашої справи.

До Делегації Української Національної Ради Східної Галичини належать пп.: Др. Кость Левицький, Др. Стефан Витвицький, Ернест Брайтер, Др. Степан Рудницький і о. Йосафат Жан.

До помочи Делегації прибули до Генуї на час конференції також члени нашої надзвичайної місії з Риму.

Відень, 24. мая 1922.

* * *

Вище поміщений офіційний комунікат виказує головні моменти з діяльності Делегації Української Національної Ради на між-

Як з одної сторони годі відмовити успішности й доцільности в діланню нашого правительства, так з другої сторони мусимо піднести з признанням що до такого поставлення нашої справи причинилася головню непохитна постава нашого народу в краю, як також національна солідарність і карність усеї української суспільности в краю й на еміграції та визначна поміч наших братів за океаном. Від активности нашого населення в краю буде залежати час і спосіб вирішення долі нашої вітчизни.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА

Ірландська боротьба в Галичині йде далі.

Львівські польські газети доносять: В ночі з 17. на 18. мая невисліджені справці кинули до пивниці дирекції державної поліції австрійський гранат. Гранат вибух і знищив підземне забудованне будинку. В наслідок вибуху вилетіло в цілому будинку 170 шиб з вікон. Справці втікли.

На Бакончицях спалено магазини сіна Геллера, які є власністю польського війська. — „Газета Цодзенна“ приписує ті замаху „гайдамацько-большевицьким агітаторам“. Слідство ведеться дуже строго. Досі нікого не арештовано.

Військові бараки польської армії, наповнені всяким військовим майном, вартости 450 мільонів польських марок, згоріли до тла в Перемишлі — Бакончицях. Пожарна сторожа не могла нічого вдіяти й ратувала тільки бараки з бензиною біля залізничного двірця.

Військовий тартак і два магазини вовни згоріли в Перемишлі на Засянню два дні перед тим. Причина сих пожеж невідома.

На залізничім мості в Братковичах, якоко стереже ночами польська патруля, знайдено в ночі 13. мая с. р. стійкового польської армії Міхаліка безпритомного, з важ-

кою раною в голові. Коло нього лежав його зломаний кріс. Жовнір небавком опісля помер.

„Курер Львовські містить новинку про пожежу в Бакончицях і додає отсе: „Зловлено одного з підпалачів, Українця. Товчком до злочинних учинків має бути в тім напрямі ведена українська агітація“.

Маніфестація філадельфійських Українців проти рабівничої Польщі.

Дня 21. мая с. р. відбулася величезна маніфестація Українців у Філадельфії (Півн. Америка) за самостійністю галицької держави з характером демонстраційним проти ляхських наїзників. В поході взяло участь около 12 тисяч Українців. На вічу промовляли між іншими Американці: суддя Бібер, далі секретар Американського Біблійного Товариства, др. теології Франк Тарвін і президент Джілард Каледж (університету) Чісман Геррік.

В царстві Пілсудського.

Жандарми в українській школі на Левандівці.

Дня 12. мая прийшли жандарми до приватної української школи на Левандівці у Львові і прогнали учителів і дітей. Коли учителі з дітьми пішли до іншого будинку, то їм звідтам прогнано їх. Не стало нічого іншого, як піти учителям і дітям на поле, де відбувалися лекції уже без жандармів. Чогось подібного ще ми не пережили!

Ляцькі заборони.

Найновіша серія ляцьких заборон української культурної роботи в краю така: У Львові заборонили польська дирекція поліції основані Українського Економічного Інституту. В Рогатині заборонило польське староство основані філії Українського Краєвого Товариства охорони дітей та опіки над молоддю. Жидачівське староство заборонило віднову української читальні в селі Стульську жидачівського пов.

Жираві коло Ходорова. Землю розділюють виключно між Мазурів, українським селянам не можна купити ні одного морга поля. В подібний спосіб почали Ляхи переводити парцеляцію двірської землі в селі Джурині чортківсько до пов. („Гром. Вісти.“).

Поміщицький синок

В Журавиці, коло Перемишля, арештовано сина тамошнього поміщика Ю. Кадена за бандитизм. Післав він іменем „клубу анархістів“ до свого сусіда поміщика Зайонсковського лист з загрозою, що як не зложить в означеному місці грошей, то його двір буде спалений. Поліція викрила Кадена і арештувала. Підозрівають його також о вбійство селянської родини в Журавиці, що зрабував її, убив, а хату спалив, щоби затерти сліди злочину, так, що трупи згоріли. На це вказує обставина, що саме перед пожежою люди бачили, що від вогню втівав хтось з блискучим револьвером. Такий саме револьвер найдено тепер у Кадена Крім. цего обжаловується його ще, що застрілив крізь вікно одного селянина в Болестрашичах, а потім зрабував дім.

Як вони брешуть!

Польська газета «Світ» додає анонсову мапку, щоби робити рекламу для куплених бл. п. конзулем Глуховським на спекуляцію шакрів в Амоляфака і на сій мапці подано як кольонії «замешкані переважно Поляками» такі оселі: Прудентопіль, Марешаль Маллет, Дорізон, Круз Машадо. Чи не безсоромна брехня серед білого дня?

Або знова на іншій місці католицький «Люд» пише, що «хлопі русци плацон данінен». Це також не менша брехня, бож веім відомо, що нарід український ніколи сего обовязку не приймив і не приймає. Що більше, если хто з Українців заплатив, то лиш з примусу, а многі не страхаються ні тортур ні вязниць і таки цего наказу не сповняють. Найкращий доказ цего, що Українці

«католицькій» Польщі видано право, на підставі якого засуджується на кару смерти того, хто би вкрав 1.000.000 (мільон) польських маречек, (за одного мільрейса можна одержати нині 581 марок польських), Ну, і за оден мільон польських «шмаречек» існує нині в католицькій Польщі кара смерти! Такі права можливі хіба лиш в такій державі, як Польща!

Але се право мабуть не для всіх...

польща дрожить.

Большевики окружують границі Польщі військом. Се певно не без ціли. Покажесь тепер, чи се «валечне войско» оборониться.

Навіть куми большевики мають їх доволі.

На польського посла в Харкові Горвата зроблено замах. В часі, коли він стояв на балконі посольства, стрілено до нього, одначе не поцілено. Польське посольство зажадало від українського уряду строгого слідства.

3 Бразилії.

Дня 2. с. м. відбулися збори в справі позички Нац. Оборони на Есперансі.

З огляду на велику студінь зібралось людей не багато, та всеж таки зібрані вислухали з зацікавленням довшого реферату делегата Уряду п. Карманського, не дивлячись на те, що збори мусіли відбутися під голим небом і люди таки добре намерзлися стоячи на дворі.

В Серра да Пітанга, мунісіпіо Гварануава бугри нападають на поселенців. Причина в тім, що бугри не хочуть дати сеї землі, де поселенці тепер поселяються.

В Сеара появились чисельно їдовиті галюки. В послідних ча-

поліс, стану С. Катарива, відбуває посіщене канонічне.

Польський конзуль, п. Глуховський в Куритибі уступає, а на його місце приїздає новий. Чому ж то так круцютко панував? Тепер знова новий прибуде до роблятись, бо в Польщі нема як! Тепер там строгі права, а навіть кара смерти...

Оголошення.

В Адміністрації «Праці» мождістати КРИВАВА КНИГА т. I. і II. Перший том коштує 2\$, а другий 4\$. Хто купує сі книжки тим самим прилучаєсь до визволення Галицької України з ярма ляхського. Спішіть тому з замовленням.

КУПУЙТЕ СВІЖЕ НАСІННЯ!

Если хочете покласти кінець наріканням, що насіння не кільчаться а притім заощадити собі час і гроші, то купіть собі потрібного вам насіння у складу М. Іванкова. Він справаджує з Європи і 6 місяців свіже, найлучшої якості насіння, як: капусти, бураків, моркви, і інші.

Панове Купці! Хотите набути доброго і свіжого насіння для своїх фрегейзів, а притім мати значний зиск, так приходіть сейчас, або пишіть по цінник на адресу: **Miquel Iwankiw, Prudentopolis, Paraná.** 24—34

ПОШУКУЮ свого брата Стефана Тимняк і сестер Марії, Пелагії і Ольги, родом з Глинян, які мають перебувати в Парані. По смерті родичів мали замешкати на кольонії Санта Барбада, біля Пальмейри. Если живуть, то нехай зголосяться або до Ред. «Праці», або до Івана Тимняк — **Ивана, Saskatchewan, Canada** 24—18

М П И Н

SANTA HELENA
 —:— Агва Бранка —:—
 (При дорозі П. Гросса — Гварануава)
 Посідає і моле спеціальними каменями іше-
 ницю, жито й кукурузу.
 Властитель: Фридрих Ногейра

Позір Українці оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду та вступити та доважити п. В. Довгач...

Найновіша серія ляхських заборон української культурної роботи в краю така: У Львові заборонили польська дирекція поліції основанне Українського Економічного Інституту. В Рогатині заборонило польське староство основанне філії Українського Краєвого Товариства охорони дітей та опіки над молодю. Жидачівське староство заборонило віднову української читальні в селі Стульську жидачівського пов. А польське староство в Снятині заборонило навіть виставу української пєси „Урльопники“, пляновану українським аматорським кружком у селі Тучапах! Такими ультра-царистичними насильствами воюють нащадки Косцюшків і Рейтанів, коли дірвуться свентей вольності.

Ляхи парцеляють.

Парцеляція української землі у Сх. Галичині між мазурів ведеться далі. В останіх днях почалася парцеляція двірського поля в селі

толицький «Люд» пише, що «хлопі русци плацон данінен». Це також не менша брехня, бо ж всім відомо, що нарід український ніколи сего обовязку не приймив і не приймає. Що більше, если хто з Українців заплатив, то лиш з примусу, а многі не страхають ся ні тортур ні вязниць і таки цього наказу не сповняють. Найкращий доказ цього, що Українці у Східній Галичині не хочуть платити «даніни», є це, що варшавська газета з дня 31. мая с. р. подає, що український нарід в Галичині не платить даніни і тому Поляки не одержали такої суми, якої сподівались.

Однак «Люд» тих часописів не читає, та своїх читачів кормить лиш брехнею. Се чисто по католицьки. Правда?

Як поляки цінять людське життя?

Польська газета «Люд», що виходить в Куритибі, пише, що в

ячи на дворі.
—«»—
В Серра да Пітанга, мунісіпіо Гварапуава бугри нападають на поселенців. Причина в тім, що бугри не хочуть дати сеї землі, де поселенці тепер поселяються.
—«»—

В Сеара появились чисельно їдовиті гадюки. В послідних часах було кільканайцять випадів укушення.
—«»—

В Параїба панує страшна слабкість, яка пожирає много жертв. Головним осідком цієї слабости є місто Ляґоа Нова.
—«»—

В Пернамбуко — в Ресіфе панує стан непожаданий. Годі показатись в місті вечером, бо небезпечно з життям. Хоч військо пішло туди на поміч то всеж таки нема надії на скорий спокій.
—«»—

Преосв. Єпископ з Флоріяно-

—:— Аґва Бранка —:—
(При дорозі П. Гросса — Гварапуава)
Посідає і меле спеціальними каменями іше-
ницю, жито й кукурузу.
Властитель: Фридрих Ногейра

Позір Українці оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюк, Всякі записи, розписи реєстрента, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлутше, лиш свій чоловік. Тому ідть, предложіть свою українською мовою, а п. Василь Лопатюк залалагодить добре, і тай тано.

ФАБРИКА КАВИ

S. JOÃO

Antonio Candido Cavalim
Iraty — C. № 21 — Parana

Панове купці! Коли хочете набути доброї і смачної кави, чистої і без домішок зайдіть до нас, а не пожалуйте. Кождий любить добру каву, проте і радо будуть купувати її у вас.

Андр. Чайківський

13)

Козацька помста

Оповідання з козацької старовини

(Дальше).

Кождий показував себе важним тим, що вступав з великою дружиною й таборою. У тих часах треба було почувати в степу або в лісі, бо дорога тяглася пораз і тиждень. Треба було все возаки з собою. То-ж вантажили на великі вози дорогі шатра для панства, шатра полотняні для служби, кухню, посуду, харчі, вина, горілки, м'яку постіль. Пани звикли до вигоди й розкошів, тому ніщо не могло їм бракувати в дорозі.

Красноставчане, дивлячись на ті табори, тільки хрестилися та ховалися куди хто міг. Вони знали, що пан має вернутись із молодю жінкою, що на замку буде якийсь бенкет, і знали, що при такім бенкеті не обійдеться без напасті. Вони знали що пани, попившись, вигадують якусь забаву, при якій не обійдеться без людських сліз. А що вигадувати буде що й панська служба?

Ось недавно загадали пани собі на віху топити в ставі відьму. Ловили по селу молодіць і старих баб, та кидали

в воду: котра не втопилася, то видно, що відьма, бо їй чортяка помагає. Таку вбивали.

Наляканий народ дріжав. Жінки плакали, діти ховалися по бур'янах, мужики тільки кулаки стискали. та ні на що не могли зважитися, не чуючи в собі сили.

А панів напливало в Красноставці щораз більше й більше. Усіх годі було помістити в замку. Вози позаїздили на економію. Служба або тут помістилася, або йшла до хлонських на постій. Панство значне розмістилося в замкових покоях. Від того було на замку так тісно, що нікуди голки покласти. Служба ганяла один за другим, як в мурашнику. Зносили з возів скрині з убранем святочним, то що, ходили сходами вгору, униз, штовхаючи один одного.

Замкова служба розмістила гостей, вважючи на їхню гідність, а всім порядкував маршалок замку, старий та сивий слуга пана Овруцького, також гербовий шляхтич.

Коли гість розтаборився, йшов до меншої залі їдальної підживитися, кожний для себе, бо головний нир було назначено на вечір. Попивши, міг гість робити, що йому завгодно, аж до вечера. Гості розбрелися по цілім замку, по саду й парку, ходили на привітання одні до

других, а там знов сходилися в гуртки, балакаючи та дожидаючи свята.

Над-вечір приїхали і пан Овруцький з своєю жінкою та його тесть і теща. Приїхала шестірнею карих коней в позолоченій кареті.

На милю від замку по-над дорогою позапалювано смоляні бочки. Почот гарно вбраних дворецьких козаків на здорових конях палив з мушкетів. Тоді розділялися на двоє. Одна частина їхала попереду, друга позаду карети. Як наблизилися до замку, вистрілили з гармат. Увесь замок аж горів від смолоскипів. Було ясно, як у день. Усі гості вийшли на привітання, поки ще карета заїздала перед палац. «Вівати», вигукування, стріли гарматні!...

Як карета станула, прискочив старий маршалок, одчинив дверці карети й поміг висісти панові. Пан Овруцький висів бадьоро й поміг своїй молодій жінці. Тоді маршалок виголосив вігальну промову. За ним виступив канцлер замковий. Патер єзуїтський, теж з промовою. Він поблагословив молодят, бажав їм доброго здоров'я для речі посполитої й католицтва, якого пан Овруцький показував себе ціле життя ревним борцем.

Пан Овруцький був вдоволений таким прийняттям, всіміхнувся любо до жінки й подав її руку. Пішли в гору сходами, вкригими дорогими турецькими килимами,

Поки що пані Овруцька зайшла до своїх покоїв, де служниці кинулись її передягати до вечері.

Вона була на пречуд гарна й зовсім не під пару старому підтопаному панові. Пан Овруцький, хоч почорнів чуприну й вуса, хоч був червоний з лица, був старий. Але панна звляжлася вийти за старого бездітнього магната, рахуючи на те, що не довго йому жити. Він умре, а вона візьме по йому його багатство, а живе по своїй уподобі.

Пані бачучи таку раду, хотіла хатися та нишком жаруванати, але се не перепиняло їм кричати «вівати».

Велику салью було вже приладжено до вечері. Понаставляли великих дубових столів, укритих гонесенькими ескатертинами. Столи аж гнулися від позолоченого та срібного посуду, дорогах чарок і чаш.

За недовгий час маршалок виступив на середину й заповів, що йдуть ясновельможні. Усе стихло. Коли вийшов до сали пан Овруцький, ведучи під руку жінку, усі крикнули «вівати», а на хвості заграла музика.

Пан Овруцький був одягнений у малиновий оксамитний кунтуш, оперезаний багатим поясом. Одну руку держав на держаку багатой шаблюки, другою висів під руку молоду жінку. Вона була вбр на в шовкову сукню. (Далі буде)

Кривава книга

62)

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

Переказів, виконаних українською мовою, переписних листків і листів, адресованих по українськи, не приймають поштою: уряди напр. в Сокалі, Чесанові, Янові, Болехові, а навіть у Львові. Ці надужиття мають вже свою сталу рубрику по часописах.

І так прим. урядник в поштовім уряді у Львові, побачивши письмо по українськи адресоване заявив: «маємо приказ приймати перекази писані тільки по польськи». Хоча на домагання Українців у Львові у заступника Начальника краю Гродзіцкого, дозволено у Львові переказувати гроші в українській мові, але провінціональні пошти і далі за-вертають посилки, листи і перекази адресовані в українській мов. як недоручені з обиджувачими національні почування дописками. З писаних по українськи листів і кореспонденцій, доходить до рук адресатів дуже малий процент, бо польські поштові урядники вищі, і через яких руки почта переходить, нищать нарочно українську кореспонденцію.

Польські влади поусували українських професорів університету (Дра. Ст. Рудницького, Вергановського і др.), а також усунули значне число учителів, урядників (державних), судових, політичних, скарбових, залізничних, поштових і телеграфічних та автономічних зі служби тому, що вони заявили вправді вправді готовність зложити приречення на точне сповнювання службових обов'язків, не хотіли однак зложити жаданої польськими властями присяги на вірність польській державі. Внаслідок того тисячі українських урядників і служби опинилися без середньої до життя, ізза замкнення їм платні і прим. трають разом зі своїми родинами з голоду.

Декуди у вандалській спосіб нищать поляки українські документи, шкільні українські підручники і т. п. а це так, що поручають зносити усе на одно місце, а відтак підпалюють.

Навіть українські відзнаки, оскільки

**УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПА-
РАНА.**

Один з найбільших і найстарших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — фазенда; залізо; знаряди домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

НАПИТКИ РІЖНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перстені, ланцюжки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odreckyi.

Antonio Rebouças — Paraná.

**УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСМЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС**

Поручаємо наш ново-створений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане. Маємо всякі матерії, капелюхи, убрання готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Пам'ятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: **„СВІЙ ДО СВОГО!“**

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на листах військових, а раді-би себе звільнити від війська повинні задалегіть виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекрементами удавайтеся до п. В. Лопатюка. Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич: **„Свій до свого з всіми потребами!“**

Др. Мирослав Шеліговський

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонніх слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крови в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

**НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА**

у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерії, від найкращих до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убрання, коци, подотина, хустки, стяжки, капелюхи соломяні витки до шити, вишивана і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начинне кухонне, залізо, машини до шити, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворіта», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграичні.

На складі завжди: хміль, олій до фарб, свічки стеаринові, а подостатком муки найліпшого марку.

**СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА**

в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив ще в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймає власна фіра до Прудентополя і кольні Іраті.

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІО

купує насіне лєну і конопель. як також прядиво льняне і конопельне. Одно кильо насіня є лєну платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кильо 18300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider
Portão — Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

Теодора Шнира

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО

піддає на складі все, що входить в т. з. Seccos e Molhados а іменно: різнородної якості полотна, фазенти і армаріньос, хустки, коци, капелюхи, касеміри, готові убрання, начиня кухоні, рільничі знаряди, всілякі обува так для мушин як для жінощин, різні річі з римарських і ковальських виробів. Має також все на складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту, сірники і преріжна всячина.

Ріжні напитки, почавши від таной, але міцної мов оковита, горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто пам'ятайте на клич: **„Свій до свого“**. Тому не оминайте свого котрий не раз з Вами ділив добре і зле і не в однім помагав.

ALFREDO SCHENKER
col. Antonio Olimto. Estação de Camiveto.

з голою. Декуди у вандалській спосіб нищать Поляки українські документи, шкільні українські підручники і т. п. а це так, що поручають зносити усе на одно місце, а відтак підпалюють.

Навіть українські відзнаки, оскільки який Українець помимо страшного терору з боку Поляків відважиться їх носити, зривають Поляки на вулиці в крайню некультурний спосіб із грудей, шапок і з божевільною прямо ненавистю викидають їх або розбивають. І так приміром в Коломні, в неділю, 24. мая 1919, уставелися переїзджачи тамтуди польські офіцери перед церквою і здирали українським дівчатам, селянам і ученикам, які виходили з церкви українські відзнаки. Ця нетерпимість і некультурність по торю тся в тисячах примірів у Львові, Станиславові, Перемишлі і кожному іншому місті Східної Галичини.

Всі українські товариства: політичні, культурні, добродійні, а навіть економічні і центральні у Львові, так і філії на провінції, польські власті позакричали, а їх бора опечатали. Не зроблено навіть винятку із так заслуженим для населення товариством, як Краєве Товариство Господарське «Сільський Господар» зі своїми кількадесятьма філіями і кількома тисячами кружків. Така сама доля стрінула «Краєвий Союз Господарських Спілок» і «Українську Весілу» у Львові і інші товариства культурні й економічні у Львові і на провінції. В деяких місцевостях, як у Жовкві, Дрогобичі і др. арештовано ще до того голову, директора, або управителя дотичного то ариства.

(Далі буде)

**НАЙЛУЧШЕ ПИВО
ВИРОБЛЯЄ**

**Cervejaria
„Cruzeiro“**

Подаєсь до відома, що
купуєсь також ячмінь.

Curitiba — Paraná c. p. 180

машини до шиття, порох, шпри, славна паста «фаворіта», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до фаб. свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, рж, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятами, чай в Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольонійні.

Wasilio Waitovycz

Prudentopolis Paraná

**BEVAM AS CERVEJAS
da**

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

Atlantica Luzitana
Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА
ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул.
Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург,
Куритибана, Паранансе; ТЕМНІ:
Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Вільц, Вода Столова, Женжі-
бре; ГАЗОНИ: з Цитрини, Абакані, Ма-
лиц, Помаранч, Содова водг.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду
скількість ячменю і платимо найлучші
ціни! Роздаємо також насінє ячменю
за контрактом і продаємо вибране
насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і
економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у
Прудентополи в домі п. М. Козловского.

Купую герву-мате і інші продукти
хліборобські.

В разі потреби винаймаєм власна фі-
ра до Прудентополя і кольнії Іраті.

Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Та-
дри — Портон.

**УКРАЇНЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ**

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого
склепу, який є завжди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados,
залізя, начине кухонне і прочі зняряди рільнічі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і винні продукта кольоніяльні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCSZ

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

**Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО**

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішньої
форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она
летіє від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і
голосітьє до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

**НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕН В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ**

Маємо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начине,
кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.
Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завжди лиш своїх!

**CASA „DNISTER“
de João Kutchma**

Rua Vidzconde e Nacar — União da Victoria — Paraná

Печатня оо. Васильян в Прудентополи